

Büyük bir kayıp

Çağımızın "Kâtip Çelebi" si Seyfeddin Özege

Seyfeddin Özege.. ~~www~~ Yerli ve yabancı ilim adamları ~~www~~ ve kitapseverlerinin hayranlık, takdir ve derin hürmet hisleriyle sevdiği ve saydığı bu zat, aynı zamanda da , hemen hemen yok olan İstan- ~~www~~ bul terbiye, görgü, tevazu ve inceliğinin son ve nadir örneklerinden biri idi. Seksen yaşında gözlerini yuman Seyfeddin Bey, ~~www~~ azm eden bir insanın, ancak bir devlet teşkilâtının meydana getirebileceği bir işi, tek başına da pek alâ yapabileceğini isbat etmiş ve otuz yıl, gece gündüz, tatil demeden çalışarak, Türk irfan kütüphanesine muazzam bir eser, "Eski Harflerle basılmış Türkçe Eserler Katalogu" nu hediye etmiş bir kimdedir.

Kâtip Çelebi diye andığımız Mustafa Hacı Halife'nin "Keşf el Zünun ..." nam ~~www~~ bibliyografyasının, 17.yüzyıl ortalarına kadar yazılmış en mühim 1450 kadar eserin, açıklamalarla Türk irfan varlığına sunulmuş tek kaynak olduğu malumdur. Çağımızın "Kâtip Çelebi" si olan merhum Seyfeddin Beyin meydana getirdiği Bibliyagrafya ise "Keşf el Zünun" dan da mühimdir. Zira ~~www~~ Keşf el Zünun gibi sadece 1400 eseri tanıtmakla kalmamakta, eski harflerle basılmış ilk ~~www~~ türkçe eserden (1612 de Leipzig de basılan Türk grameri) eski harflerin yasaklandığı 1928 sonuna kadar, Türkiyede ve yurt dışın- da basılmış bütün türkçe yayınları (gazete, dergi hariç) bildiren bir abidedir. Ayrıca, yabancı illerde kalmış bulunan Türk topluluklarının (Irak Türkleri ve diğerleri gibi) bugün de basmakta oldukları eski türkçe eserleri de içine almaktadır.

Merhum Seyfeddin Özege eserini üç bölüm üzerine tertiplemiştir:

A - Alfabetik sıra ile yayının tam ismi, künyesi. Ayrıca her bir künyede adı geçen yayının yapılmış bütün baskıları ayrı ayrı gösterilmiştir.

B - Yazar ve tercüme edenlerin biyografi ^{yolları} ve ad endeksleri.

C - Yayınların konulara göre tasnifi.

Seyfeddin Bey eserine, ancak inceleyebildiği yayınları geçirmek suretile, şu veya bu ifadeye dayanarak, mevcudiyetleri rivayet olunan yayınlara ~~www~~ gerçekten varmış gibi telakki edererek kayd ^{edip} ~~www~~ hata- ya düşmek yoluna gitmemiştir. Bu itibarla Seyfeddin Beyin otuz yıllık çabasına rağmen, göremediği yayın kalmış bulunması tabiidir. Kendisi bu mikdarın iki üç bini aşamayacağını beyan etmekte idi. Ayrıca, mevcudiyetini duyduğu bu gibi kitapların da listesini, ihtiyat kaydı ile, eserinin sonuna ekleyecekti.

1971 de ayda bir fasikül olarak çıkarılmaya başlanmış olan eser

tasıllasız olarak yayınıni sürdürmüş, beşinci cildinin sonuna yaklaşmış ve
ve mayıs 1981 de 120. formasıile 1904. sahifesini bulmuştur. Bu formadaki
kitap künye numarası 21546 dır, "Türk Yılı" ismini taşımaktadır. Merhum,
eserinin birinci bölümünün son fasiküllerini ~~wwwwww~~, bazı noksan
ve yanlışları belirten "ilâve" kısmı da basırmıştı. Bunlar, eskisi gibi
ay be ay piyasaya çıkarılacaktır. Birinci bölümün son kitap ismi

, künyesi de n numarayı taşımaktadır.

Merhum, kısa süren hastalanma anına kadar, eserinin biyografi bölü-
mü üzerindeki çalışmalarını hayli ilerletmiş bulunuyordu. Çok muntazam
ve metodik çalışan bir kimse olması sayesinde, bıraktığı fişler, müsved-
deler ve notlar sayesinde, eserin bu bölümlerini de bitirmek güç olmaya-
cakwww, böylece bu muazzam irfan abidesi noksansız varlığa kavuşacaktır.

Merhum Seyfeddin Bey 7 şubat 1901 de İstanbulda doğmuştur. Köku
yüz yıllara dayanan Kuası zade ailesine mensuptur. İki fakülte mezunudur.
Arapçadan başka mükemmel derecede üç yabancı dil bilirdi. Senelerle Baş-
bakanlık arşivlerinde araştırmalarda bulunmuş pekçok kanuya belgelerle
açıklık getirmişti. "Yeni Mülkiyeliler Tarihi ve Mülkiyeliler" eseri,
"Türk Osmanlı İdare Hukuku ve Teşkilâtı Tarihi" O'nun büyük ve hasof
yardımları sayesinde mükemmel denilecek bir derecede meydana gelebilmiş-
ti. Millî Kütüphanenin çıkardığı ve pek çok ~~wwwwww~~ fahiş yanlışlar-
la dolu olan "Millî Kütüphanede mevcut Arap Harfli Türkçe kitapların
Muvakkat Katalogu" eserini baştan başa tashih ederek Milli Kütüphaneye
yollamış ancak aradan yıllar geçmesine rağmen, Milli Kütüphane, yanlış-
larını düzeltip katalogu basmamıştır. Seyfeddin Beyin irfan hayatımıza
ettiği hizmetler saymakla bitirilecek gibi değildir. Ciddi bir çalışma
içinde bulunduğunu duyduğu veya gördüğü, ufak , büyük herkese büyük bir
tevazula yardımlarını sunar, senelerin çaba ve emegile elde ettiği bil-
gileri ve belgeleri tereddüd etmeden canı gönülden kendilerine verirdi.
Son mevcudları kucak kucak yabancı Devlet kütüphanelerine götürülen eski
harfli eserlerden meydana getirdiği otuz beş bin kadar kitabı, nakliye
masrafını da kendisi karşılayarak, Erzurum ~~www~~ Üniversitesine hediye
etmişti.

Seyfeddin Özege 27 Nisan 1981 pazartesi vefat etmiştir. ~~wwwwww~~
~~wwwwww~~ Edirne Kapı Şehidliğinde toprağa verilmiştir. Hayatını Türk kül-
türüne vakfetmiş bu zatın cenazesinde Üniversiteler, Hükümet, Milli Eği-
tim Bakanlığı, Kültür Bakanlığı ~~namlarına~~ ^{adına} tek bir temsilci bile bulun-
mamış, bir avuç yakını ve kitapsever dostunun göz yaşları arasında, 29
Nisanda Edirne Kapı Şehidliğinde toprağa verilmiştir. TV ye gelince,
kendi camiasından en basit bir görevli öldüğü zaman arka arkaya dakika-
larca yayın yapmayı marifet saydığı halde, adeti üzere , diğer bir çok
kıymetli varlıkların veftalarında olduğu gibi, bu varlığın da ebediyete
intikal haberini ekranlarına getirmek lüzumunu duymamıştır. Cenab-ı Hak-

tan morhuma magfiyet ihvan beyhümesini deliğ.
2.E.